

MONDIJALIZACIJA

BORE LI SE HRVATSKI ANTIGLOBALISTI PROTIV ISTIH STVARI
KAO I PROTIVNICI GLOBALIZACIJE U DRUGIM ZEMLJAMA?

Misle globalno, djeluju prelokalno

U aktivizam antiglobalizacijskog tipa u Hrvatskoj, mogu se ubrojiti neki projekti pod okriljem zagrebačkog Centra za mirovne studije te neki internetski portali

PIŠE HRVOJE PRNJAK

Kad bi, sukladno optimističnim izjavama premijera Ive Sanadera, američki predsjednik George Bush u skoro vrijeme zaista doputovao u Hrvatsku, teško je zamisliti da bi ga dočekao itko osim nasmiješenih političara i hostesa. Teško da bi bio obožavan kao tijekom "ukazanja" u Albaniji, ali još je teže povjerovati da bi bilo i prosvjeda kakvi često prate njegova putovanja.

Ostalom, kada je Hrvatsku lani posjetio Dick Chaney, gundali su tek stanovnici dubrovačkog centra jer su za posjeta američkog potpredsjednika na raspolaganju imali još manje parkirališnih mjesta no inače.

No, prosvjeda eventualnih antiglobalista – kojima je američka diplomacija omiljena meta, što zbog premoći SAD-a na geopolitičkoj karti svijeta, a što zbog činjenice da je u SAD-u koncentrirana trećina svjetskog bogatstva, kako to tvrdi i američki ekonomist Edward Wolff – teško da se možemo sjetiti.

Dakle, nema straha da se kod nas ponovi Seattle 1989., pa Genova 2001., kada je jedan mladi prosvjednik ubi-

jen metkom iz policijskog pištolja, ili pak sukobi s nedavnog summita u Rostocku... Dakako, to su dobre vijesti za hrvatski turizam, ali što nam govore o osviještenosti problema koje donosi proces globalizacije.

"Civilna scena u Hrvatskoj je još uvijek jako mala. Svodi se na nekoliko udruga. No, stanje se ipak lagano popravlja, pogotovo u odnosu na devedesete, kad su se ljudi još bojali javno izreći svoje mišljenje", kaže sociolog Dražen Šimleša, inače koordinator Zelene mreže aktivističkih grupa.

"Najjači protivnici antihumanog aspekta neoliberalnog kapitalizma trebali bi biti sindikati, jer se prije svega radi o redukciji radnih i socijalnih prava. No, sindikati slabo obavljaju svoj posao, a i život u socijalizmu kod samih je radnika stvorio averziju prema bilo kakvom obliku aktivizma", komentira Toni Gabrić, urednik portala H-Alter (www.h-alter.org), kojega je zagrebačka "Stojedinica" proglasila najboljim webom u Hrvatskoj 2006. godine.

Gabrić upozorava i na apsurd koji sputava ruke aktivista po raznim udrugama čiji program sugerira angažman u kritici loših strana globali-

KRITIKA
Najsustavnija
kritika
globalizacije
u Hrvatskoj
dolazi
uglavnom od
ekologa

zacije. Naime, te udruge nerijetko žive od donacija, čiji su davatelji i sami ekspanentni kapitala.

"Pitanje je koliko je donatorima civilnog društva u interesu da se civilno društvo uopće bavi političkom borbom protiv neoliberalne globalizacije. Dojma sam kako mnogi donatori teže depolitizaciji civilnog društva. Dakle, očito su procijenili da su politički angažirane organizacije 'obavile svoje' u vrijeme Tuđmanove vladavine", kaže Gabrić, dodajući kao problem civilne scene i činjenicu da su se u nju proteklih godina infiltrirali i brojni tobožnji veliki borci za ljudska prava koji su svoj angažman "usavršili" u, primjerice, paravan za stjecanje stalnoga.

Zanimarimo li već otrcanu kritiku globalizacije koja se svodi na «razotkrivanje» teorija navodne zavjere protiv Hrvatske te na strah da će ulazak u Europu sa štandova na placu iskorijeniti "domaći sir i mlijeko", najsustavnija kritika globalizacijskih negativnosti u Hrvatskoj dolazi uglavnom iz redova ekoloških aktivista (Zoran Oštrić, Vjeran Piršić, Jagoda Munić, Toni Vidan, Lovre Rumora...), kojima se

znaju pridružiti i političari poput IDS-ovca Damira Kajina ili sad već bivšeg HSP-ovca dr. Tonča Tadića. Ozbiljno promišljanje nudi i javni angažman pojedinih intelektualaca, poput dr. Slavka Kulića ili dr. Nikole Viskovića. O pozitivnim i negativnim aspektima globalizacije, često govori i politolog dr. Anđelko Milarđović...

U Zagrebu je 2001. osnovana koalicija organizacija Hrvatski antiglobalisti, no ubrzo nakon predstavljanja manifesta nestali su iz javnosti. U aktivizam antiglobalizacijskog tipa mogu se ubrojiti neki projekti pod okriljem zagrebačkog Centra za mirovne studije (kao što je najnoviji – AlterNATOR), druga Attack!, zatim inicijativa Hrana, a ne oružje! te portali kao www.stoicita.org, a u svojim aktivnijim danima i zamir.net...

Kako god, slojevit fenomen globalizacije (zbog koje smo, naposljetku, dobili i internet ili world music) tek čeka svoju kritiku napisanu na hrvatskome. Još tamo negdje od uspostavljanja prve prekoceanske telegrafске veze 1866., globalizacija je neizbježna, ali to ne treba značiti da je ne treba kritički promišljati.

Simboli antiglobalističkog aktivizma

- Che Guevara
- zapatišćki ustanici
- John Zerzan
- Derrick Jensen
- Hugo Chavez
- Fidel Castro
- Noam Chomsky

Najomraženiji simboli globalizacije

- NATO
- McDonald's
- Shell
- G8
- Svjetska banka
- Međunarodni monetarni fond
- Neoliberalni kapitalizam